

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовao комисију: 26. 01. 2016., Наставно-научно веће Медицинског факултета у Новом Саду
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: 1. Проф. др. сци. мед. Драгана Милутиновић, ванредни професор, Здравствена нега, 8. 10. 2014., Медицински факултет Универзитет у Новом Саду, председник 2. Проф. др Светлана Шпановић, редовни професор, Педагогија, 17. 09. 2013., Педагошки факултет у Сомбору Универзитет у Новом Саду, члан 3. Доц. др сци. мед. Јелена Бјелановић, доцент, Хигијена, 14. 04. 2011., Медицински факултет Универзитет у Новом Саду, члан
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Сања, Борислав, Шумоња
2. Датум рођења, општина, држава: 10. 02. 1986., Вуковар, Р. Хрватска
3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: Универзитет у Новом Саду Медицински факултет Мастер академске студије здравствене неге Мастер организатор здравствене неге
4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2012., докторске студије јавног здравља
5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:
6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: ЕВАЛУАЦИЈА ИНТЕГРИСАНЕ ЕДУКАЦИЈЕ ДЕЦЕ УЗРАСТА 7 ДО 10 ГОДИНА О ИСХРАНИ И ФИЗИЧКОЈ АКТИВНОСТИ
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Докторска дисертација под називом „Евалуација интегрисане едукације деце узраста 7 до 10 година о исхрани и физичкој активности“ написана је на 262 стране и састоји се од 10 поглавља. Дисертација садржи 79 табела, 23 графикона, 5 слика, 1 схему, 296 референци и 7 прилога. Иза насловне стране налази се захвалница, а потом кључна документацијска информација на српском и енглеском језику и садржај. Након садржаја следи увод и 10 поглавља: 1. Општи део 2. Циљеви и хипотезе 3. Материјал и методе 4. Резултати 5. Дискусија 6. Закључци 7. Препоруке за праксу и будућа истраживања 8. Литература 9. Скраћенице 10. Прилози.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Наслов

Наслов дисертације је јасно и прецизно формулисан у складу са тематиком и садржајем дисертације

Уводни део дисертације

У првом поглављу изнета су општа разматрања о актуелним проблемима везаним за исхрану и физичку активност деце у свету и у Србији, краткорочним и дугорочним утицајима исхране и физичке активности на развој и здравље деце. Такође, у општем делу изнете су актуелне препоруке за исхрану и физичку активност деце и могућности за унапређење исхране и физичке активности. У оквиру наведеног потпоглавља анализирана је улога школе у унапређењу исхране и физичке активности деце и извршен преглед различитих програма унапређења исхране и физичке активности у свету. На крају општег дела анализирани су програми унапређења исхране и физичке активности у основним школама у Србији.

Циљеви и хипотезе

У другом поглављу дефинисани су следећи циљеви истраживања:

1. Процена утицаја интегрисане едукације деце узраста 7 до 10 година и родитеља о исхрани и физичкој активности на знање деце о исхрани и физичкој активности.
2. Процена утицаја интегрисане едукације деце узраста 7 до 10 година и родитеља о исхрани и физичкој активности на навике деце везане за исхрану и физичку активност.
3. Процена утицаја интегрисане едукације деце узраста 7 до 10 година и родитеља о исхрани и физичкој активности на смањење броја прекомерно ухрањене и гојазне деце.

У другом поглављу дефинисане су и следеће хипотезе истраживања:

1. Интегрисаном едукацијом деце узраста 7 до 10 година и њихових родитеља могуће је значајно унапредити знање деце о исхрани и физичкој активности.
2. Интегрисаном едукацијом деце узраста 7 до 10 година и њихових родитеља могуће је значајно унапредити навике деце везане за исхрану и физичку активност.
3. Интегрисаном едукацијом деце узраста 7-10 година и њихових родитеља могуће је значајно смањити број прекомерно ухрањене и гојазне деце.

Материјал и методе

У трећем поглављу приказан је начин формирања узорка, ток истраживања, представљене су методе које су употребљене за реализацију истраживања и статистичку обраду података. У истраживању се користитила метода експеримента са паралелним

групама, дескриптивна и аналитичка метода.

Резултати

У четвртом поглављу приказане су опште карактеристике узорка и представљени резултати истраживања. У првом делу резултата приказани су резултати везани за ниво знања испитаника експерименталне и контролне групе пре и после примене интегрисане едукације по модулима и нивоима знања. У другом делу приказани су резултати везани за унос хране, физичку активност и седентарно понашање испитаника експерименталне и контролне групе пре и после примене интегрисане едукације. У трећем делу приказани су резултати везани за одлике породичне исхране пре и после примене интегрисане едукације. У четвртом делу приказани су резултати везани за стање ухрањености испитаника експерименталне и контролне групе пре и после примене интегрисане едукације. Резултати су приказани у виду текста, табела и графикана.

Дискусија

У петом поглављу изнета су тумачења резултата добијених истраживањем. Резултати су тумачени редоследом којим су представљени у поглављу резултати и поређени са резултатима сличних студија. На крају петог поглавља изнете су предности и ограничења истраживања.

Закључци

У шестом поглављу изнети су главни закључци истраживања односно потврђене су или одбачене хипотезе истраживања.

Препоруке за праксу и будућа истраживања

У седмом поглављу изнете су препоруке за реализацију интегрисане едукације о исхрани и физичкој активности проистекле из резултата истраживања. У поменутом делу изнете су и препоруке за будућа истраживања која би даље проширила и продубила сазнања у области истраживања.

Литература

У осмом поглављу наведене су референце на које се позива у тексту према Ванкуверским правилима.

Скараћенице

У деветом поглављу наведена су значења скраћеница употребљених у тексту дисертације.

Прилози

У десетом поглављу приложени су инструменти кориштени за прикупљање података, модулски наставни програми, оперативни планови и материјал употребљен за реализацију појединих наставних јединица интегрисане едукације о исхрани и физичкој активности.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Šumonja S, Novaković B. Determinants of fruit, vegetable, and dairy consumption in a sample of schoolchildren, Northern Serbia, 2012. *Prev Chronic Dis* 2013;10:130072. **M22**
2. Šumonja S, Jevtić M. Dietary intake and physical activity assessment in 7-10 year-old

children in Serbia. In: Ricciardi W, Signorelli C, Zeegers Paget D, editors. Health in Europe/from global to local health policies, methods and practices. 8th European public health conference; 2015 14-17 October; Milano, Italy. UK: Bell & Bain Ltd; c2015. 505 p. (European Journal of Public health **2015**;25 Suppl 3) **M34**

3. Šumonja S, Jevtić M. Parental attitudes toward nutrition and physical activity and childrens' food intake, physical activity, sedentary behaviour and body mass index. In: Lászlóné H, editor. From basic science to clinical practice. 5th Central European Congress on Obesity; 2015 1-3 October; Budapest, Hungary. Budapest: Hungarian Society for the Study of Obesity; c2015. 92 p. (Obesitologia Hungarica **2015**;14 Suppl 2:S32.) **M34**

VII ZAKЉUČCI ODNOSNO REZULTATI ISTRAŽIVAŃA

Добијени резултати дисертације потврдили су већину претпоставки. Резултати изложени у складу са задацима истраживања су следећи:

- Применом интегрисане едукације о исхрани и физичкој активности постигнуто је значајно повећање знања деце узраста 7 година о улогама хране, поступку прања руку, пореклу производа, сезонској доступности воћа и поврћа, пирамиди физичких активности и способности деце да примене стечено знање о исхрани на састављање јеловника.
- Применом интегрисане едукације о исхрани и физичкој активности постигнуто је значајно повећање знања деце узраста 8 година о улогама хране, прању руку, пореклу производа, пирамиди исхране, штетности седентарног понашања и хранљивим својствима намирница, као и способности деце да примене стечено знање о исхрани на састављање јеловника.
- Примена интегрисане едукације о исхрани и физичкој активности допринела је значајном унапређењу знања деце узраста 9 година о прању руку, систему органа за варење, сировинама и производима, пирамиди исхране, хранљивим својствима намирница и штетности седентарног понашања. Применом интегрисане едукације постигнуто је значајно унапређење способности деце узраста 9 година да примене знање о исхрани на састављање једноставног obroka, јеловника и решавање проблема гојазности деце.
- Примена интегрисане едукације о исхрани и физичкој активности допринела је значајном унапређењу знања деце узраста 10 година о улогама хране, прању руку, сезонској доступности воћа и поврћа, хранљивим својствима намирница, пирамиди исхране и штетности седентарног понашања.
- Применом интегрисане едукације постигнуто је значајно унапређење знања деце узраста 7 до 10 година на нивоу памћења, разумевања, примене, анализе, синтезе и евалуације. Знање на нивоу памћења и разумевања нису били трајног карактера.
- После примене интегрисане едукације дошло је до значајног пораста уноса воћа, поврћа, млека и млечних производа у експерименталној групи деце узраста 7 до 10 година.
- Применом интегрисане едукације постигнуто је значајно смањење времена проведеног у гледању телевизора и игрању на рачунару код деце експерименталне групе узраста 7 до 10 година.

- После примене интегрисане едукације дошло је до значајног пораста времена проведеног у умереним физичким активностима у експерименталној групи деце узраста 7 до 10 година.
- После примене интегрисане едукације дошло је до значајног пораста времена проведеног у интензивним физичким активностима у експерименталној групи деце узраста 9 до 10 година.
- Реализација програма интегрисане едукације родитеља била је успешна у развијању свести родитеља експерименталне групе о принципима правилне исхране и штетности седентарног понашања. Примена интегрисане едукације није имала значајан ефекат на стање ухрањености деце.

Комисија закључује да је истраживање спроведено у складу са стандардима истраживања у области јавног здравља, на репрезентативном узорку, да су варијабле добро операционализоване, да је примењена одговарајућа статистичка обрада и да су резултати адекватно интерпретирани, тако да су добијени резултати научно валидни и уверљиви.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Резултати су приказани јасно и прегледно уз употребу тексуталног, табеларног и графичког начина приказивања резултата. Тумачење резултата извршено је на разумљив и прегледан начин уз ослањање на теоријска сазнања из области здравствене неге, исхране, педагогије, психологије и сродних наука, као и резултате релевантних студија у датој области истраживања.

Закључци истраживања су поткрепљени добијеним резултатима и донети у складу са хипотезама постављеним у истраживању.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме:
Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе:
Дисертација садржи све битне елементе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци:

Оригинала допринос науци дисертације проистиче из следећих резултата:

- дисертација је показала да је могуће формирати програм интегрисане едукације о исхрани и физичкој активности у оквиру постојећих наставних програма за први, други, трећи и четврти разред без додатног оптерећења деце,
- дисертација је показала да је интегрисаном едукацијом о исхрани и физичкој активности могуће значајно унапредити знање деце узраста 7 до 10 година о појединим аспектима исхране и физичке активности у зависности од развојних карактеристика и способности деце одређеног узраста,

<ul style="list-style-type: none"> - дисертација је показала да је интегрисаном едукацијом о исхрани и физичкој активности могуће значајно утицати на повећање уноса воћа, поврћа и млечних производа код деце узраста 7 до 10 година, - дисертација је показала да је интегрисаном едукацијом о исхрани и физичкој активности могуће значајно смањити време проведено у седентарним активностима код деце узраста 7 до 10 година, - дисертација је показала да је интегрисаном едукацијом о исхрани и физичкој активности могуће значајно повећати време проведено у умереним физичким активностима код деце узраста 7 до 10 година, а време проведено у интензивним физичким активностима код деце узраста 9 и 10 година, - дисертација је показала да је интегрисаном едукацијом о исхрани и физичкој активности могуће допринети развоју свести родитеља о принципима правилне исхране и штетности седентарног понашања, - дисертација је показала да интегрисана едукација о исхрани и физичкој активности није била довољно ефикасна у корекцији стања ухрањености деце узраста 7 до 10 година.
<p>4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања:</p> <p>Нису уочени недостаци који би значајно утицали на резултате истраживања. Уочено је да примена интегрисане едукације о исхрани и физичкој активности треба да буде прилагођена структури, карактеристикама и социјалној клими појединих одељења у смислу метода које се користе за подстицање мотивације ученика и реализацију наставних садржаја.</p>
<p>X ПРЕДЛОГ:</p>
<p>На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:</p>
<p>- <i>Да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана</i></p>

Датум: 1. март 2016.

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

_____
Др сци. мед. Драгана Милутиновић, ванредни професор
Медицински факултет, Нови Сад

_____
Др Светлана Шпановић, редовни професор
Педагошки факултет, Сомбор

_____
Др сци. мед. Јелена Бјелановић, доцент
Медицински факултет, Нови Сад

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.